

Ланська С.П., к.е.н., доцент,
Маріупольський державний університет,
Київ, Україна

РИНОК ПРАЦІ УКРАЇНИ: ПРІОРИТЕТИ СТАБІЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ

Lanska S.P., Ph.D., Associate Professor,
Mariupol State University,
Kyiv, Ukraine

LABOR MARKET OF UKRAINE: PRIORITIES OF STABILIZATION IN THE CONDITIONS OF POST-WAR ECONOMY RECONSTRUCTION

Abstract. The report is devoted to highlighting the priorities of the stabilization of the labor market of Ukraine. It is emphasized that it's talking about of post-war reconstruction period of the country. Several priorities are singled out, namely: investing in human capital; optimization of migration flows; strengthening support for people with disabilities. It was emphasized that improving the efficiency of the labor market functioning is an absolute priority of the state policy of Ukraine.

Ринок праці України зазнав значних трансформацій внаслідок активних воєнних дій, падіння економіки, посилення впливу негативних демографічних чинників; очевидними є тенденції щодо його скорочення. Війна значно поглибила невідповідності між попитом і пропозицією робочої сили – щодо й кваліфікаційного, і галузевого, і географічного розподілу. Змінились принципи та умови функціонування ринку праці, посилились прояви невизначеності. Це обумовлює актуальність пошуку сучасних економічних моделей щодо відновлення ринку праці України, зокрема в період післявоєнної відбудови економіки.

Стабілізація та відновлення національного ринку праці має поєднувати у собі дієві заходи щодо усунення наслідків воєнних дій та здійснення структурних реформ, які спрямовані, в першу чергу, на усталення тенденцій прогресивного розвитку та забезпечення гідної праці зайнятого населення.

Варто виокремити декілька пріоритетних напрямків післявоєнної стабілізації ринку праці.

По-перше, інвестування в людський капітал. Найближчим часом вирішальне значення матиме безперервне навчання зайнятих та тих, хто бажає працювати. Навчання, перенавчання, підвищення кваліфікації населення сприятиме перерозподілу робочої сили всередині галузей, які будуть найбільш активними у післявоєнний період – будівництво, машинобудування, охорона здоров'я, інформаційні технології [1, с. 79].

По-друге, створення максимально сприятливих умов для оптимізації міграційних потоків: повернення кваліфікованих працівників та їх сімей, пошук нової робочої сили в умовах післявоєнної відбудови національної економіки. За попередніми оцінками Міністерства економіки, аби Україні досягти довоєнних темпів зростання економіки, додатково потрібно 4,5 мільйони робочих рук [2].

По-третє, посилена підтримка уразливих груп населення та населення з особливими потребами. Повоєнний період потребуватиме інтегрованої (комплексної) стратегії соціального захисту, з урахуванням особливостей, пов'язаних зі спеціальним правовим статусом окремих бенефіціарів (зокрема, ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, малозабезпечених тощо), реалізація якої буде забезпечена завдяки міжвідомчій та міждисциплінарній координації. Тому виникає необхідність переглянути компоненти чинної соціальної системи для забезпечення можливостей кожної людині жити повноцінним і самостійним життям [1, с. 79]. Залучення до ринку праці має відбуватись за сучасними формами зайнятості, з використанням напрацювань у сфері впровадження інформаційно-комунікаційних технологій тощо.

Крім того, потрібно посилити частку видатків на підтримку створення робочих місць з метою формування мультиплікативного ефекту в економіці і зниження ризиків критичного звуження податкової економічної бази в середньостроковій перспективі. Цьому має сприяти залучення коштів міжнародних фінансових організацій та країн-партнерів для цільових державних інвестицій у створення нових цілісних виробничих комплексів у пріоритетних видах діяльності, а також широкий інструментарій державної підтримки підприємств, важливих для економіки і безпеки в умовах війни (кредити, гранти, акціонерне фінансування, венчурне фінансування, державні гарантії, страхова підтримка, державне замовлення, субсидії) [4].

Руйнівний вплив війни на національну економіку та життя людей вимагає максимально ефективних підходів до відновлення України, реальних планів подальших дій, тому в майбутньому підходи до реалізації соціально-економічної політики мають бути скориговані [1, с.85].

Після завершення війни соціально-економічне відновлення України має базуватись на діючому та гнучкому ринку праці, підвищення ефективності функціонування якого є безумовним пріоритетом державної політики вже сьогодні. Важливим є прийняття виважених стратегічних рішень, в яких особлива увага має приділятися відновленню та зміцненню людського капіталу.

Список використаних джерел:

1. Юрчишин, В., Зимовець, В., Міщенко, М. та ін. (2023). Політичні, економічні і структурні наслідки російської агресії для України і світової спільноти. Завдання економічного відновлення України у повоєнний період з врахуванням євроінтеграційних пріоритетів. Центр Разумкова,

Представництво «Фонду Фрідріха Науманна за Свободу» в Україні. URL: https://razumkov.org.ua/images/2023/04/21/2023_04_consequences_of_the_war_for_ukraine.pdf (дата звернення – 17.05.2023).

2. Абакумова, Ю. (2023) Ринок праці після війни: Україні бракуватиме 4,5 мільйона робочих рук. *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3701857-rinok-praci-pisla-vijni-ukraini-brakuvatime-45-miljona-robocih-ruk.html> (дата звернення – 17.05.2023).

3. Пищуліна, О. (2022) Оцінка планів післявоєнного відновлення соціальної сфери: «соціальний захист та соціальні послуги». Центр Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2022/12/15/2022-MATRA-IV-KVARTAL-5-1.pdf> (дата звернення – 17.05.2023).

4. Данилишин, Б. (2023) Як забезпечити економічне зростання в умовах війни. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/03/3/697664/> (дата звернення – 17.05.2023).

Левчук О.В., к.е.н., доцент

Центр воєнно-стратегічних досліджень НУОУ імені Івана Черняхівського,
Київ, Україна

Онофрійчук О.А., підполковник ЗС України, ад'юнкт,
НУОУ імені Івана Черняхівського,
Київ, Україна

ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ ДЕРЖАВИ

Levchuk O., Ph.D., Associate Professor,

Centre of the Military and Strategic Research

The National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskyi,
Kyiv, Ukraine

Onofriychuk O., lieutenant colonel of the Armed Forces of Ukraine, adjunct,
The National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskyi,
Kyiv, Ukraine

MAIN CRITERIA FOR DETERMINING THE LEVEL OF DEFENCE CAPABILITY OF THE STATE

***Abstract.** Russia's full-scale war against Ukraine has significantly changed the current picture of the world and is causing tectonic shifts in the modern perception of security. Accordingly, the mechanisms for responding to crises of various origins and the processes of their regulation have changed dramatically. In this project, we will focus on studying the main criteria that determine the level of a state's defence capability.*